

UJEDINJENE NACIJE

Međunarodni rezidualni mehanizam za krivične sudove

Međunarodni rezidualni mehanizam za krivične sudove (Mehanizam) osnovao je Savjet bezbjednosti Ujedinjenih nacija 22. decembra 2010. da nastavi nadležnosti, prava, obaveze i ključne funkcije Međunarodnog krivičnog suda za Ruandu (MKSR) i Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) nakon okončanja njihovih mandata 2015., odnosno 2017. godine.

IZJAVA

PREDSJEDNICA

(Isključivo za medije. Nije zvaničan dokument)

Hag, 11. juli 2023.

Sudija Graciela Gatti Santana, predsjednica MRMKS-a Govor povodom komemoracije genocida u Srebrenici utorak, 11. juli 2023.

Poštovani preživjeli i porodice žrtava,

Ekselencije,

Dame i gospodo,

Prošle godine moja prva zvanična posjeta po imenovanju za predsjednicu Mehanizma je bila posjeta Potočarima. Bila sam istinski nadahnuta nevjerovatnom hrabrošću, velikodušnošću i otpornošću s kojima su žrtve i njihove porodice nastavljale svoje živote. Istovremeno me je savladala nezamisliva bol koju je pretrpjela ova zajednica zbog najstrašnijeg plana - *“stvoriti uslove totalne nesigurnosti, nepodnošljivosti i besperspektivnosti daljnjeg opstanka i života mještana u Srebrenici i Žepi.”*

Ali ovaj plan nije uspio, zato što hiljade majki i kćerki, i najbliži članovi porodica, koji su hrabro izdržali zvjerstva počinjena ovdje, u Srebrenici, znaju ovo: **Vaše dostojanstvo će preživjeti, kao što je preživjelo dostojanstvo onih koji više nisu s nama.**

Mjesto na kojem se sada nalazim podsjeća me na ozbiljne odgovornosti povjerene Mehanizmu, i potvrđujem našu solidarnost i odlučnost da se više nikad ne ponove užasi koji su se dogodili na ovom mjestu i u njegovoj okolini – užasi koje je MKSJ nedvosmisleno okarakterisao kao genocid i djela koja *“spadaju među najmračnije trenutke moderne evropske istorije”*.

Danas stojim pred vama u trenutku kada je Mehanizam okončao posljednji glavni predmet u vezi s bivšom Jugoslavijom i kada je prošlo 30 godina od kada je jednoglasno usvojena rezolucija 827 (1993) Savjeta bezbjednosti kojom je osnovan MKSJ. Niko ne može sumnjati da je osnivanje ovog suda obilježilo prekretnicu na polju međunarodne krivične pravde, odgovornosti i vladavine prava.

Mehanizam je trenutno daleko od toga da zatvori svoja vrata – šta više, odlučniji je nego ikad da ispuni svoj mandat od suštinskog značaja i da se kao prioritetom bavi konsolidovanjem svojih postignuća i naslijeđa, kao i postignuća i naslijeđa *ad hoc* sudova. Kao institucija koja je naslijedila ove sudove, Mehanizam nastavlja da obavlja rezidualne funkcije kako bi odbranio i podržao pravdu.

Mehanizam, kao i MKSJ prije njega, predstavlja univerzalni autoritet Ujedinjenih nacija. Presude koje je izrekao protiv onih koji su počinili teška kršenja međunarodnog prava i ljudskih prava nije donio sam, već ih je donijela cijela međunarodna zajednica. Zato je na svima nama da obezbijedimo da nezavisnost Mehanizma i njegov rad, kao i rad *ad hoc* sudova, budu ne samo poštovani već i zaštićeni.

S tim u vezi, s dubokim žaljenjem sam primijetila da u cijeloj bivšoj Jugoslaviji uzima maha uznemiravajući trend negiranja genocida, veličanja osuđenih ratnih zločinaca, i istorijskog revizionizma, pa smo čak čuli i besramne izjave osuđenih osoba koje priznaju da bi “*sve [...] ponovi[le].*”

Takvu okrutnost – i drskost – pred tolikom patnjom zaista je teško shvatiti.

Nije lako suprotstaviti se snagama mržnje, podjela i dezinformisanja. Za to je potrebna onakva hrabrost kakvu žrtve i preživjeli pokazuju svakog dana. Takođe nema sumnje da se procesi pomirenja ne mogu požurivati i da je za njih potrebna određena distanca od događaja o kojima je riječ. Jasno je da osporavanje činjenica koje su utvrdili MKSJ i Mehanizam ozbiljno ometa taj proces.

Ova komemoracija pruža priliku za kritičko razmišljanje. Krajnje je vrijeme da društva na teritoriji bivše Jugoslavije stvore uslove za pomirenje a ne za negiranje. A to jedino mogu zajedno. Apelujem na vas da se uhvatite ukoštac s izazovima i odgovornostima koje to nosi.

Na kraju dozvolite mi da izrazim divljenje za snagu koju su pokazali preživjeli, udruženja žrtava i članovi širih zajednica. Drago mi je što ćemo kasnije, u okviru ove svečane komemoracije, zajedno poći da odamo počast i poštu svima koje smo izgubili prije 28 godina, uključujući i one koji će najzad biti sahranjeni.

Primite moje iskreno saučešće.

Hvala na pažnji.

Za više informacija stupite u kontakt sa Službom za odnose s javnošću

u Arushi, Tel.: +255 (0)27 256 5376

u Haagu, Tel.: +31 (0)70 512 5691

Email: mict-press@un.org

Pratite nas na [Facebooku](#), [Twitteru](#), [YouTubeu](#), [LinkedInu](#)

www.irmct.org